

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ (ΑΓΔ) ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ 2^η έκδοση (Αναθεωρήθηκε τον Μάρτιο του 2021)

Η ΑΓΔ είναι μία σοβαρή δυσκολία μάθησης, κατανόησης και χρήσης της προφορικής γλώσσας.

Η ΑΓΔ είναι ένας σχετικά ΝΕΟΣ όρος (2017) για μία κατάσταση που γνωρίζουμε εκατομμύρια χρόνια.

Αυτή η κατάσταση έχει πολλά ονόματα: εκφραστική-προσληπτική γλωσσική διαταραχή, ειδική γλωσσική διαταραχή, διαταραχή του λόγου και της γλώσσας, και γλωσσική καθυστέρηση. Ο όρος που συμφωνήθηκε στις αγγλόφωνες χώρες είναι Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή ή ΑΓΔ (Bishop κα., 2016-2017).

Πέντε πράγματα που πρέπει να γνωρίζεις για την ΑΓΔ

1. Η ΑΓΔ είναι μία κρυμμένη δυσκολία. Τα άτομα με ΑΓΔ κάνουν περισσότερα λάθη ή χρησιμοποιούν απλούστερες προτάσεις ή ακόμα έχουν δυσκολία να οργανώσουν μία συζήτηση. Αυτά τα προβλήματα δεν είναι πάντα εμφανή σε κάποιον/κάποια μη-ειδικό/ή.
2. Η ΑΓΔ εκδηλώνεται στην πρώιμη παιδική ηλικία, αλλά επιμένει μέχρι την ενήλικη ζωή.
3. Η ΑΓΔ επηρεάζει ανθρώπους σε όλον τον κόσμο, ανεξάρτητα από την ομιλούμενη γλώσσα.
4. Η ΑΓΔ είναι συχνή. Σε μία έρευνα, 1 στα 14 παιδιά εκδήλωσαν συμπτώματα της ΑΓΔ.
5. Η ΑΓΔ είναι σημαντική. Μπορεί να επιδράσει στην κοινωνική και συναισθηματική ευζωία του ατόμου καθώς και στην επιτυχία του στο σχολείο και στη δουλειά.

ΑΓΔ: Αιτίες

- **Γενετικοί και περιβαλλοντικοί κίνδυνοι:** Μεταλλάξεις σε πολλαπλά γονίδια θέτουν ένα άτομο σε υψηλό κίνδυνο για ΑΓΔ. Οι επιστήμονες δεν έχουν προσδιορίσει όλα τα γονίδια που συμβάλλουν στο πρόβλημα ή σε ποιον συνδυασμό. Τα γονίδια ασκούν την επίδρασή τους στο πλαίσιο. Αυτό σημαίνει ότι τα άτομα με γενετικό κίνδυνο μπορεί να έχουν μεγαλύτερη ή μικρότερη πιθανότητα να εκδηλώσουν ΑΓΔ σε ορισμένα περιβάλλοντα (Sprieth κα., 2004). Ας φανταστούμε δύο παιδιά με πανομοιότυπα υψηλό γενετικό κίνδυνο για ΑΓΔ. Εάν το ένα γεννηθεί στους 9 μήνες και το άλλο γεννηθεί πρόωρα, το πρόωρο μωρό, έχοντας περάσει λιγότερο χρόνο στο περιβάλλον της μητέρας, έχει τον υψηλότερο κίνδυνο (Sansavini κα., 2010). Λάβετε υπόψη ότι δεν υπάρχει μία μόνο αιτία και ότι οι κίνδυνοι «γενετικής + περιβάλλοντος» αναφέρονται στην τύχη και όχι στη βεβαιότητα. Δύο μηνύματα είναι σημαντικά: 1) Πρέπει να μάθουμε περισσότερα για το τι προκαλεί την ΑΓΔ και 2) η πεποίθηση ότι η ΑΓΔ προκαλείται από τους γονείς που δε μιλούν ή διαβάζουν αρκετά στα παιδιά τους δεν είναι αλήθεια.
- **Νευροβιολογία:** Η ΑΓΔ, όπως και όλες οι νευροαναπτυξιακές διαταραχές, περιλαμβάνει διαφορές στην ανάπτυξη του εγκεφάλου. Αυτές οι διαφορές δεν είναι εύκολα διακριτές. Είναι απίθανο να φανούν σε ένα απλό εγκεφαλογράφημα. Κάποιες από τις διαφορές περιλαμβάνουν την ποσότητα της φαιάς ουσίας και το μέγεθος διαφόρων περιοχών του εγκεφάλου. Οι περιοχές του εγκεφάλου μπορεί να περιλαμβάνουν περιοχές του φλοιού στους μετωπικούς και κροταφικούς λοβούς και στην ραβδωτή περιοχή των βασικών γαγγλίων (Krishnan κα., 2016· Mayes κα., 2015). Οι επιστήμονες έχουν ακόμα να μάθουν πολλά σχετικά με το πως ο εγκέφαλος των παιδιών με ΑΓΔ αναπτύσσεται διαφορετικά.

ΑΓΔ: Σχετιζόμενες δυσκολίες

- **Σχέση με άλλες καταστάσεις:** Η ΑΓΔ εμφανίζεται παράλληλα με άλλα προβλήματα όπως η ΔΕΠΥ, η Δυσλεξία ή οι Μαθησιακές Δυσκολίες πιο συχνά από ό, τι θα περιμέναμε αυτό να είναι τυχαίο (Young κα al., 2002). Τα άτομα με ΑΓΔ έχουν συχνά αδυναμίες και στην κινητική τους ανάπτυξη, οι οποίες δεν εντοπίζονται με ευκολία (Cheng κα., 2009). Η ΑΓΔ και η Διαταραχή του Φάσματος του Αυτισμού είναι δύο διαφορετικά προβλήματα, αλλά η κοινωνική γλώσσα μπορεί να είναι αποκλίνουσα και στις δύο. Μια συχνή διαφορά είναι ότι οι περιορισμένες επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές, τα ενδιαφέροντα και οι δραστηριότητες είναι χαρακτηριστικά του αυτισμού αλλά όχι της ΑΓΔ.
- **Ψυχική Υγεία:** Τα παιδιά με ΑΓΔ είναι πιο πιθανό σε σχέση με τους συνομηλίκους τους με τυπική γλωσσική ανάπτυξη να δείξουν εσωτερικευμένες συμπεριφορές όπως το άγχος και η κατάθλιψη, καθώς και εξωτερικευμένες συμπεριφορές όπως η επιθετικότητα. Το ποσοστό των προβληματικών συμπεριφορών τείνει να αυξάνεται καθώς το παιδί μεγαλώνει (Curtis κα., 2018). Τα παιδιά με ΑΓΔ που έχουν μία ελπιδοφόρα προοπτική, μία ισχυρή αίσθηση αυτενέργειας και θετικές σχέσεις με τους συνομηλίκους και τους ενήλικες μπορεί να δείξουν ανθεκτικότητα σε προβλήματα ψυχικής υγείας (Lyons κα., 2018).
- **ΑΓΔ: Αποτελέσματα**
- **Γραμματισμός και ακαδημαϊκή επιτυχία:** Παρόλο που η ΑΓΔ επηρεάζει την προφορική γλώσσα, τα άτομα με ΑΓΔ συχνά δυσκολεύονται επίσης με τη γραπτή γλώσσα, ανάγνωση, ορθογραφία και γραφή (Joye κα., 2019· Simkin & Conti-Ramsden, 2006). Ένα καλό θεμέλιο στην προφορική γλώσσα υποστηρίζει τα παιδιά καθώς μαθαίνουν να διαβάζουν και να γράφουν, οπότε φυσικά, τα παιδιά με ΑΓΔ κινδυνεύουν από προβλήματα γραπτού λόγου.
- **Κοινωνικές σχέσεις:** Η γλώσσα είναι ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία σχέσεων με άλλους ανθρώπους. Τα παιδιά με ΑΓΔ τείνουν να αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες με τους συνομηλίκους τους από άλλα παιδιά (Forrest κα., 2020). Σε ορισμένες αναφορές, είναι πιο πιθανό να πέσουν θύματα από άλλους (Rennecke κα., 2019), αλλά εκείνοι που έχουν καλή κατανόηση των συναισθημάτων τους είναι λιγότερο πιθανό να πέσουν θύματα (van den Bedem κα., 2018).
- **Εργασία:** Οι ενήλικες με ιστορικό ΑΓΔ τείνουν να έχουν μία λιγότερη εξειδικευμένη απασχόληση και μικρότερο ποσοστό πλήρους απασχόλησης από άλλους ενήλικες. Τούτου λεχθέντος, ορισμένοι ενήλικες με ΑΓΔ έχουν καλά εκπαιδευτικά και επαγγελματικά αποτελέσματα (Conti-Ramsden κα., 2018). Επί του παρόντος, πάρα πολλοί μαθητές με ΑΓΔ δε λαμβάνουν την υποστήριξη που χρειάζονται για να επιτύχουν το καλύτερο δυνατό στο σχολείο και την εργασία τους (Dockrell κα., 2019).
- **ΑΓΔ: Υπηρεσίες**
- **Διάγνωση:** Η ΑΓΔ είναι μια διάγνωση που βασίζεται σε συμπεριφορές και όχι σε σαρώσεις εγκεφάλου ή εξετάσεις αίματος. Οι κύριες συμπεριφορές που πρέπει να λάβετε υπόψη είναι το πόσο καλά το άτομο μαθαίνει, κατανοεί και χρησιμοποιεί τον προφορικό και τον γραπτό λόγο. Συνήθως, ο κλινικός χορηγεί μια σειρά γλωσσικών δοκιμασιών και συγκρίνει τις βαθμολογίες σε αυτές τις δοκιμασίες με βαθμολογίες που θα περιμέναμε δεδομένης της ηλικίας των ατόμων που εξετάζονται και, σε ορισμένες περιπτώσεις, του φύλου. Είναι κρίσιμο να ληφθεί επίσης υπόψη η λειτουργική επίδραση οποιωνδήποτε γλωσσικών προβλημάτων. Για να γίνει αυτό, ο κλινικός θα παρατηρήσει τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, θα εξετάσει τις ακαδημαϊκές επιδόσεις ή την απόδοση στον χώρο της εργασίας και θα πάρει συνέντευξη από το άτομο ή την οικογένεια. Ένας συνδυασμός χαμηλών επιδόσεων στα τεστ και αποδείξεις ότι οι χαμηλές γλωσσικές ικανότητες προκαλούν προβλήματα στην καθημερινή ζωή μπορεί να οδηγήσει σε διάγνωση της ΑΓΔ (Bishop κα., 2016). Επειδή άλλες συνθήκες μπορεί να συνυπάρχουν με την ΑΓΔ, μπορεί να είναι απαραίτητο να αξιολογηθούν τομείς εκτός της γλώσσας, όπως οι κινητικές δεξιότητες και η προσοχή.

- **Παρέμβαση:** Για να είναι αποτελεσματικές οι παρεμβάσεις, πρέπει να είναι υψηλής ποιότητας και επαρκούς διάρκειας - αναπτύσσεται ένας αυξανόμενος αριθμός ελπιδοφόρων παρεμβάσεων (Law κα., 2015). Οι παρεμβάσεις που παρέχονται από λογοθεραπευτές σε συνεργασία με δασκάλους ή βοηθούς διδασκαλίας μπορούν να βελτιώσουν δεξιότητες όπως το λεξιλόγιο, τον αφηγηματικό λόγο και τη φωνολογική ενημερότητα (Archibald, 2017). Τα παιδιά με σοβαρή ΑΓΔ μπορούν να επωφεληθούν από μία πιο εξατομικευμένη παρέμβαση που παρέχεται από κάποιον/κάποια λογοθεραπευτή/λογοθεραπεύτρια (Ebbels κα., 2019).

ΑΓΔ: Δημόσια αναγνώριση και η καμπάνια RADLD

- **Ανάγκη για βελτιωμένη αναγνώριση της ΑΓΔ στο κοινό.** Υπάρχει φτωχή ευαισθητοποίηση του κοινού για την ΑΓΔ που αντικατοπτρίζεται επίσης στα χαμηλά ποσοστά κλινικής ταυτοποίησης και έρευνας για τη διαταραχή (McGregor, 2020). Τα μέλη της διεθνούς καμπάνιας RADLD εργάζονται για να ευαισθητοποιήσουν το κοινό για την ΑΓΔ μέσω ενός καναλιού, ενός ιστοτόπου και των κοινωνικών μέσων στο YouTube, καθώς και μία ετήσια Ημέρα Ευαισθητοποίησης για την ΑΓΔ.

Βιβλιογραφία

- Archibald, L. M. (2017). SLP-educator classroom collaboration: A review to inform reason-based practice. *Autism & Developmental Language Impairments, 2*, 2396941516680369.
- Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T., & The CATALISE Consortium. (2016). CATALISE: a multinational and multidisciplinary Delphi consensus study. Identifying language impairments in children. *PLOS One, 11*(7), e0158753. doi: 10.1371/journal.pone.0158753
- Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T., & The CATALISE Consortium. (2017). Phase 2 of CATALISE: a multinational and multidisciplinary Delphi consensus study of problems with language development: Terminology. *Journal of Child Psychology & Psychiatry*. doi: 10.1371/journal.pone.0158753
- Cheng, H. C., Chen, H. Y., Tsai, C. L., Chen, Y. J., & Cherng, R. J. (2009). Comorbidity of motor and language impairments in preschool children of Taiwan. *Research in Developmental Disabilities, 30*(5), 1054-1061.
- Conti-Ramsden, G., Durkin, K., Toseeb, U., Botting, N., & Pickles, A. (2018). Education and employment outcomes of young adults with a history of developmental language disorder. *International Journal of Language & Communication Disorders, 53*(2), 237-255.
- Curtis, P. R., Frey, J. R., Watson, C. D., Hampton, L. H., & Roberts, M. Y. (2018). Language disorders and problem behaviors: A meta-analysis. *Pediatrics, 142*(2).
- Dockrell, J. E., Ricketts, J., Palikara, O., Charman, T., & Lindsay, G. A. (2019, April). What drives educational support for children with developmental language disorder or autism spectrum disorder: Needs, or diagnostic category? *Frontiers in Education, 4*, 29.
- Ebbels, S. H., McCartney, E., Slonims, V., Dockrell, J. E., & Norbury, C. F. (2019). Evidence-based pathways to intervention for children with language disorders. *International Journal of Language & Communication Disorders, 54*(1), 3-19.
- Forrest, C. L., Gibson, J. L., Halligan, S. L., & St Clair, M. C. (2020). A cross-lagged analysis of emotion regulation, peer problems, and emotional problems in children with and without early language difficulties: Evidence from the millennium cohort study. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research, 63*(4), 1227-1239.

Joye, N., Broc, L., Olive, T., & Dockrell, J. (2019). Spelling performance in children with developmental language disorder: A meta-analysis across European languages. *Scientific Studies of Reading, 23*(2), 129-160.

Krishnan, S., Watkins, K. E., & Bishop, D. V. (2016). Neurobiological basis of language learning difficulties. *Trends in cognitive sciences, 20*(9), 701-714.

Law, Roulstone, & Lindsay, 2015 Integrating external evidence of intervention effectiveness with both practice and the parent perspective: development of 'What Works' for speech, language and communication needs. *Developmental Medicine & Child Neurology 2015, 57*(3), 223-228.

Lyons, R., & Roulstone, S. (2018). Well-being and resilience in children with speech and language disorders. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research, 61*(2), 324-344.

Mayes, A. K., Reilly, S., & Morgan, A. T. (2015). Neural correlates of childhood language disorder: a systematic review. *Developmental Medicine & Child Neurology, 57*(8), 706-717.

McGregor, K. K. (2020). How We Fail Children With Developmental Language Disorder. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools, 51*(4), 981-992.

Norbury, C. F., Gooch, D., Wray, C., Baird, G., Charman, T., Simonoff, E., et al. (2016). The impact of nonverbal ability on prevalence and clinical presentation of language disorder: evidence from a population study. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12573>

Rennecke, L., Ronniger, P., Petermann, F., & Melzer, J. (2019). Developmental language disorder: Maternal stress level and behavioural difficulties of children with expressive and mixed receptive-expressive DLD. *Journal of Communication Disorders, 80*, 1-10.

Sansavini, A., Guarini, A., Justice, L. M., Savini, S., Broccoli, S., Alessandroni, R., & Faldella, G. (2010). Does preterm birth increase a child's risk for language impairment? *Early Human Development, 86*(12), 765-772.

Simkin, Z., & Conti-Ramsden, G. (2006). Evidence of reading difficulty in subgroups of children with specific language impairment. *Child Language Teaching and Therapy, 22*(3), 315-331.

Spinath, F. M., Price, T. S., Dale, P. S., & Plomin, R. (2004). The genetic and environmental origins of language disability and ability. *Child Development, 75*(2), 445-454.

van den Bedem, N. P., Dockrell, J. E., van Alphen, P. M., Kalicharan, S. V., & Rieffe, C. (2018). Victimization, bullying, and emotional competence: Longitudinal associations in (pre) adolescents with and without developmental language disorder. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research, 61*(8), 2028-2044.

Young, A. R., Beitchman, J. H., Johnson, C., Douglas, L., Atkinson, L., Escobar, M., & Wilson, B. (2002). Young adult academic outcomes in a longitudinal sample of early identified language impaired and control children. *Journal of Child Psychology and Psychiatry, 43*(5), 635-645.